

## Kouvolan kaupungin lausunto sosiaalihuoltolain muutosta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

773/00.04.00/2026

### Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto 19.05.2026 § 74

**Valmistelijat:** työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi, hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 044 748 5300, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

#### **Yhteenveto**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Kouvolan kaupunki pitää uudistuksen yleisiä tavoitteita palvelujen sujuvoittamisesta, varhaisen tuen vahvistamisesta ja kustannusten kasvun hillinnästä lähtökohtaisesti kannatettavina. Esityksen vaikutukset kohdistuvat kuitenkin merkittävästi työllisyyden hoidon ja sosiaalihuollon rajapintaan, mikä edellyttää huolellista jatkovalmistelua.

Keskeisenä huomiona Kouvola tarkastelee kuntouttavan työtoiminnan roolia ja sen korvaamista uudella työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelulla.

Kouvolan kaupunki antaa lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunnon antaa elinvoima- ja työllisyysjaosto, koska hallintosäännön § 22 mukaan se vastaa työvoimapalvelujen järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen julkisten työvoimapalvelujen sekä työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa tarkoitetun työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun järjestämisestä työllisyysalueella.

#### **Asian valmistelun tausta**

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan näistä johtuvia sekä muita vähäisempiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Esityksellä toteutetaan Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaa, jonka mukaan sosiaalihuollon palvelulainsäädäntöä uudistetaan vastaamaan

hyvinvointialueita koskevaa sääntelyä. Lisäksi hallitusohjelman mukaisena tavoitteena on ollut työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuudistaminen.

### **Kouvolan kaupungin keskeiset kannanotot**

#### *Kuntouttava työtoiminta ja uusi palvelukokonaisuus*

Kuntouttava työtoiminta on keskeinen palvelu heikossa työmarkkina- asemassa oleville henkilöille. Se tukee työ- ja toimintakykyä, ehkäisee syrjäytymistä ja toimii usein ensivaiheena kohti työllistymistä tai koulutusta.

Kouvolan kaupunki korostaa, että mikäli palvelun rakennetta muutetaan:

- kaikkein heikoimmassa asemassa oleville tulee säilyä matalan kynnyksen palvelu
- palvelukokonaisuuksien tulee aidosti tukea etenemistä työllisyyteen
- työllisyys- ja sosiaalipalvelujen tulee muodostaa saumaton kokonaisuus.

Muutoin on merkittävä riski palvelupolkujen katkeamisesta ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta.

Uuden työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen (17 a §) tulee olla kattava, yksilöllisiin tarpeisiin perustuva ja asiakaslähtöinen. Lisäksi on varmistettava, että asiakkaat eivät jää tuen ulkopuolelle siirtymävaiheessa tai sen jälkeen.

#### *Yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä*

Työllisyyspalvelujen siirtyminen kunnille lisää tarvetta tiiviille yhteistyölle hyvinvointialueen kanssa. Kouvola korostaa, että lainsäädännössä tulee:

- selkeyttää vastuunjako kunnan ja hyvinvointialueen välillä
- vahvistaa velvoittavia yhteistyörakenteita
- turvata sujuva tiedonvaihto ja yhteiset asiakasprosessit.

Lisäksi tulee huomioida työpajatoiminnan rooli, joka on ollut keskeinen kuntouttavan työtoiminnan toteutusympäristö. Sen aseman tulee olla uudessa mallissa selkeä ja tarkoituksenmukainen.

#### *Ennaltaehkäisy ja asiakaslähtöisyys*

Uudistuksessa tulee varmistaa, että ennaltaehkäisevät palvelut toimivat, asiakkaalle tarjotaan riittävä ohjaus ja tuki, palveluista muodostuu selkeät etenemispolut työhön tai koulutukseen ja heikoimmassa asemassa olevien palvelujen jatkuvuus turvataan.

Yhteistyön työvoimaviranomaisten ja hyvinvointialueen välillä tulee olla saumatonta ja vastuunjaoltaan selkeää.

### *Taloudelliset vaikutukset*

Kouvolan kaupunki katsoo, että esitysluonnos ei anna kaikilta osin riittävää kuvaa taloudellisista vaikutuksista. Keskeisinä huomioina; sosiaalihuollon muutokset voivat siirtää kustannuksia kunnille työllisyyspalvelujen kautta ja palvelujen heikentyminen voi lisätä pitkäaikaistyöttömyyttä ja kuntien rahoitusvastuuta. Kuntavaikutukset tulee arvioida kattavasti.

Onnistuneena uudistus voi kuitenkin pienentää työmarkkinatuen kuntaosuutta, parantaa työllisyysastetta ja vahvistaa paikallista elinvoimaa. Tämä edellyttää riittävää rahoitusta ja toimivia kannustimia ohjausjärjestelmässä.

Lisäksi on tärkeää varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus eri alueilla sekä harkita valtakunnallisten laatukriteerien määrittelyä.

### *Yhteisvaikutukset ja jatkovalmistelu*

Kouvolan kaupunki esittää, että jatkovalmistelussa

1. turvataan kuntouttavan työtoiminnan korvaavat palvelut ja niiden vaikuttavuus
2. määritellään selkeästi kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteet
3. vahvistetaan työllisyys- ja sosiaalipalvelujen integraatiota
4. varmistetaan riittävät resurssit ennaltaehkäiseviin palveluihin
5. parannetaan kuntavaikutusten arviointia.

Kuntouttava työtoiminta ja sitä vastaavat palvelut ovat keskeinen osa toimivaa työllisyyden hoitoa. Uudistuksessa on varmistettava, että heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden palveluketjut säilyvät katkeamattomina ja tukevat siirtymistä kohti työllisyyttä.

Uudistus voi parhaimmillaan parantaa palvelujen laatua tekemällä niistä joustavampia, yksilöllisempiä ja kokonaisvaltaisempia. Tämän toteutuminen edellyttää kuitenkin riittäviä resursseja, selkeää ohjausta ja toimivaa yhteistyörakennetta.

**Liitteenä** sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö ja hallituksen esitysluonnos.

Lisätietoja: työllisyysjohtaja Jari Lindström, puh. 040 565 7672, jari.lindstrom(at)kouvola.fi ja hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 044 748 5300, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi

### **Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:**

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto antaa edellä esitetyn lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

### **Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston päätös:**

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti hyväksyä päätösehdotuksen.

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto myönsi vt. työllisyysjohtaja Jari Lindströmille läsnäolo ja puheoikeuden. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

---